Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го БЕРЕЗНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 57. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 8, 1952. VOL. LX.

МИР ЗАЛЕЖНИЙ ВІД ПОВНОЇ ДОПОМОГИ ЧУЖИМ КРАЇНАМ—ТРУМАН

ПРЕЗИДЕНТ, У ПРОМОВІ ДО НАСЕЛЕННЯ, ВИМАГАЄ ПІДТРИМКИ ДЛЯ СВОЄЇ ПРОГРАМИ.

Вашингтон. — Президент Труман звернувся до Конґресу й до населення двома боєвими відозвами за підтримку програми допомоги закордонним країнал, що вимагає видатку з $7,900,000,000. У день президент передав Конґресові довге послання, стилізоване так, щоб вибити наперед з рук противників аргументи для обкроєння запропонованих видатків, називаючи свою програму „політикою миру", а вночі він виголосив двадцятимінутову промову крізь радіо до всього населення з популярним викладом, як треба розуміти програму економічної допомоги країнам, які йдуть дружно з Америкою проти аґресії комуністичної Росії.

У зверненні до народу, президент наталврував тих, що виголошують промови проти комунізму, а одночасно аґітують проти видатків, призначених на роздавлення цього ворога людства. „Було б дурістю і небезпекою ощаджувати тепер доляра, коли можливе ризико, що в парі з такою ощадністю йде загроза не тільки витрати багато долярів, але й людського життя кілька років пізніше" — попереджав президент. Головний аргумент президента, при проханні підтримати видатки для закордонних країн, такий, що ці країни, це наші друзі в боротьбі проти комуністичної аґресії. Якщо ми не дамо їм допомоги, то Кремль роздавить їх одного по одним, а ми залишимося самі у боротьбі проти такого ворога, як російський комунізм. Даючи допомогу приятелям, ми водночас обороняємо себе — міркував Труман.

З цілої суми, висотою майже вісім більйонів, левина частина, бо аж $5,350,000,000 має піти на безпосередню військову допомогу, тобто на літаки, тенки, гармати й інші військові матеріяли, що мають бути вироблені в Америці й вислані аморе. На другому місці стоїть видаток в $1,819,000,000 приначений на закупно сирих матеріялів в Америці, щоб їх вислати на виріб потрібних речей заморем. Крім того, в програмі передбачений видаток на поборення „шлункового комунізму", як сказав президент, тобто на технічну допомогу для розбудови господарства відсталих країн, щоб піднести їх продуктивність і рятувати населення від голоду. Як це виявляється в практиці, президент згадав деякі азійські країни, включаючи й Індію.

Президент твердив, що сума, коло вісім більйонів долярів, не „взята з повітря", а складена після довгих підготовчих студій, тому він з неї не може витяти ані одного доляра, ані не потребує додавати. Програма видатків на всебічну допомогу поміщена в пропонованім Конґресові Акті Взаємної Безпеки з 1953 р. і обіймає допомогу для Европи висотою (в мільйонах) 5,889; для Близького Сходу й Африки 802; для Азії й Пацифіку 1,019; для американських республік 84; на різнородні технічні справи й переміщення людей 30; на адміністрацію 75 мільйонів.

Конференція етнічних груп у Филаделфії в справі іміґраційного закону

Филаделфія. — Міжнародний Інститут у Филаделфії, 645 Норт 15 вулиця, скликує окремі сходини представників усіх етнічних груп на 13 березня ц. р. в 8 годині ввечорі. На конференції п. Амеріґо Даґостіно з Нюарку обговорюватиме засади загального іміґраційного закону, що чекає на ухвалення Конґресу. Пан Даґостіно, знаний правник в іміґраційних справах, — а також усі інші заінтересовані в справі кращих іміґраційних законів, думають, що цей новий загальний іміґраційний закон довший час у майбутньому буде вирішати всі іміґраційні справи. Чи цей закон буде кращим від попередніх законів — це залежатиме від того, як громадянство буде про нього поінформоване та виявить свої бажання в справі його покращання. Всі етнічні групи та їхні провідники повинні зацікавитися подробицями цього закону та зрозуміти стратегію, потрібну до його уліпшення. Члени Филаделф. Союзу адвокаґраційних і Етнічних адвокатів будуть присутні на сходинах та будуть давати вияснення на всі запити.

Можна буде купувати жовту марґарину

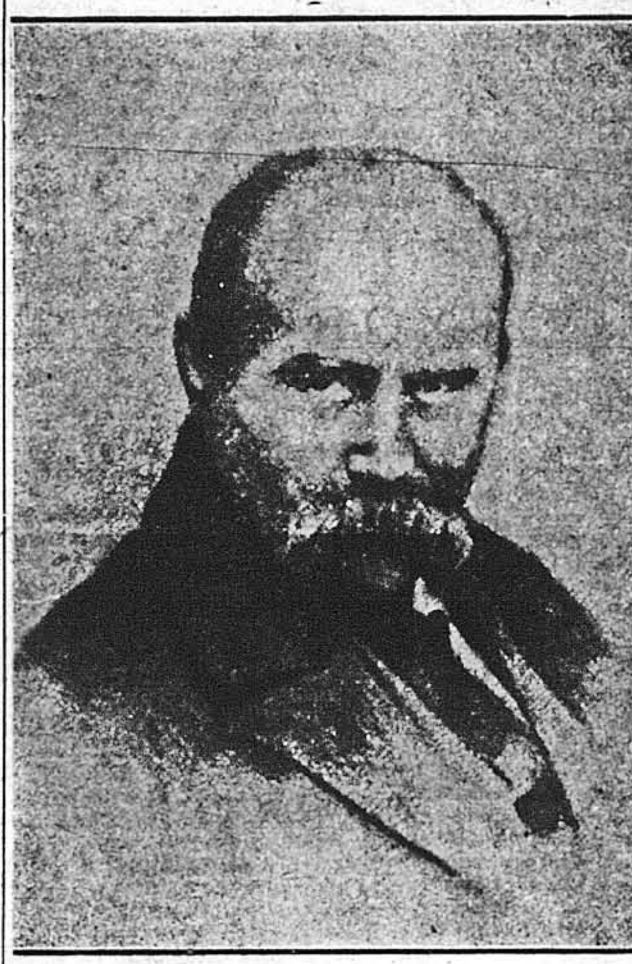
Олбені, Н. И. — Обидві законодавчі стейтові палати ухвалили закон, що дозволяє на продукцію і продаж на жовто закрашеної марґарини у стейті Ню-Йорк. Проти цього закону були представники фармерів, які бояться конкуренції для масла. Цю жовту марґарину можна вже продавати в 41 стейті. Закон жде ще на підпис губернатора Дюї, що його певно підпише, бо й він є прихильником цього марґаринового закону.

● **Верховний Суд Злучених Держав відмовився встрявати в законодавство стейту Ню Джерзі, де недавно ухвалено закон, який дозволяє публічним школам на відмовлювання молитви „Отче наш" і читання Біблії. Апеляцію до Верховного Суду зголосили приватні громадяни.**

ЗАМОРСЬКІ СТУДЕНТИ ПІДЛЯГАЮТЬ ВІЙСЬКОВОМУ ПРИЗИВОВІ

Вашингтон. — Тільки науковці з програми Родеса або вимінні студенти з програми Фулбрайта, які, як американські студенти вчаться в каледжах та університетах поза кордонами Злучених Держав або Канади, вийняті від безпосереднього військового призиву і мають право старатися за відложення військової служби. Всі інші підлягають законному призовові, хоч вони студіюють закордоном. Так вирішила поборова служба, як про це сповіщає її директор, ген. Луї Б. Герші. Це рішення видано тому, що неможливе в кожному випадкові визнатися, чи курси, побирані закордоном, вимагають усього часу, чи тільки частину, в розумінні американської шкільної системи. Тому звичайні закордонні студенти не належать до кляси (II—S). Щоб можна дістати місце в згаданій клясі, на це треба вирішення поборової служби про вислід іспиту, якому студенти піддаються зі спеціяльним проханням, щоб їм відложити військову службу. Вислід іспиту має дати марку від 70 вгору. Саме тепер проголошено терміни до зголошень на такі іспити. У Коломбійському й Фордгам університетах та в Ситі Каледж в Ню Йорку останні зголошення приймають в понеділок, у Принстон, Н. Дж. 24 квітня і т. д.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО
(9 березня 1814 — 10 березня 1861)

Встане правда! Встане воля!
І Тобі одному
Помоляться всі язики
Вовіки і віки.
А покищо течуть ріки,
Кривавії ріки!..

КОМУНІСТИ ВИКРАЛИ ЗАПИСКИ АМЕРИКАНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА

Вашингтон. — Команда армії заявляє, що хтось, „мабуть якийсь совєтський аґент" викрав щоденник американського генерала і комуністи вживають тепер виїмків з цих записок, щоб „доказати", що це американці пляюють третю світову війну. — Записки вкрадено в ген. Роберта В. Грова, колишнього військового аташе в Москві і передано британському письменникові Ричартові Сквайр. — Він використав їх для книжки, якою доводить, що самий генерал і армія Злучених Держав це „підпалячі війни", а генерал ще до того й шпигун. Представник армії каже, що записки генерала Грова були викрадені з його готелевої кімнати, коли він виїхав на відвідини до Франкфурту останнього літа. Припускають, що совєтський аґент увійшовши до готелевої кімнати сфотографував щоденник генерала, бо виїмки із цього щоденника поміщені тепер в книжці. Щоденник повернено до кімнати генерала, заки можна було помітити його крадіж. Світлину дістав британський письменник у східньому Берліні.

Латімор каже, що він був по боці фінляндців під час війни з Совєтами

Вашинґтон. — Під час російсько-фінляндської війни, проф. Латімор складав жертви на допомогу фінляндцям і вважав напад совєтів за жахливу справу, — так заявив він самий перед сенатською підкомісією, що провірює його участь у працях Інституту Тихоокеанських Відносин. Одначе він теж признав, що він писав до В. Е. Мотилева, голови совєтської секції при цьому Інституті, щоб він найшов якусь іншу тему для писання в виданнях інституту, а щоб не писав протисовєтські статті. Він ще сказав, що він хотів довести до співпраці росіян з інститутом. На запит одного члена підкомісії, він признався, що був один рік членом „Американсько-Російського Інституту", що його департамент справедливости помістив на списку підривних організацій.

Завалилася трибуна перед виступом Соні Геніє—277 ранених

Балтімор. — Один бльок з місцями на відкритій трибуні завалився під натиском глядачів та поранив 277 осіб. Степениця завалилася кілька мінут перед виступом славної спортсменки Соні Геніє, що мала пописуватися своєю їздою на ковзах. Попис негайно відкликано, а 7,000 осіб зібраних на стадіоні, спокійно залишили площу. Соня Геніє була приголомшена цим випадком, вона не з'явилася на сцені, тільки з-за куліс дивилася на наслідки катастрофи. Глядачі і присутні лікарі кинулися рятувати поранених, якими заповнено всі найближчі шпиталі. У великому замішанні могли устійнити число ранених аж після трьох годин. Про причину катастрофи висловлювалися самі поранені, нарікаючи, що робітники кінчали провізоричну будову степениці ще тоді, як глядачі займали свої місця.

Померла мати героя

Картерет, Н. Дж. — В п'ятницю 29-го лютого тут померла Марія Меню, мати вояка Миколи Меню, що згинув смертю героя під час другої світової війни, вбитий в Північній Африці дня 30-го жовтня 1943 р. В наступному році поляглий вояк був по смерти нагороджений за геройство найвищим військовим відзначенням — Конґресовою Медалю Чести. Медалю одержала мати героя, покійна Марія Меню у Форті ДіПонт, Делевар. Покійна мати героя належала до Українського Народного Союзу та була у 209 відділі. Похорон покійної відбувся в місцевій православній парафії, при участі членів відділу УНС, посту Українсько-Американських Ветеранів імени її покійного сина та членів і представників інших місцевих організацій. Похоронну Службу відправив о. Іван Гундяк.

ЧЕТВЕРТИНА СОВЄТСЬКОГО БЮДЖЕТУ НА ВОЄННУ ПІДГОТОВКУ

Москва. — Совєтський бюджет на 1952 рік передбачує суму 113,800,000,000 рублів на „оборонні видатки", що в переміні на американські гроші по офіціяльному курсі становить приблизно 28,000,000,000 долярів. Це є майже четверта частина всього бюджету. Проєкт бюджету зголосив у Верховному Совєті СССР міністр фінансів Арсеній Г. Звєров. — Це є найбільший воєнний бюджет в історії Совєтського Союзу в мирних часах і майже досягає висоти воєнних бюджетів. В сесії Совєту, на якій зголошено проєкт бюджету, взяли участь члени Політбюра, включно з Молотовом. — Сталіна не було. Звєров заявив, що запропонована на збройні сили сума, яка становить точно 23,86% цілого бюджету, буде „достаточна, щоб запевнити оборонніспроможності Совєтського Союзу." Заяву Звєрова сесія приняла традиційними оваціями. В цьому році видатки на збройні сили передбачені на суму 17,800,000,000 більше, — ніж в попередньому році. Загальний совєтський бюджет на цей рік передбачує 508,800,000,000 прибутків і 476,900,000,000 видатків. В американському бюджеті, зголошенім президентом Труманом в Конґресі в січні, передбачується 51,000,000,000 долярів на оборону.

Японія продала Америці товару вартости 566 мільйонів

Вашингтон. — Японія продала урядові Злучених Держав матеріялів вартістю найменше дол. 566,625,000 за обрахунками, які наспіли до департаменту оборони з Токіо. Ця сума охоплює цифри від вибуху Корейської війни в червні 1950 р. до 20 січня 1952 р. На цю суму складається вартість усіх замовлень, що мають безпосередній або посередній зв'язок з війною, даних японським промисловцям, враховуючи так вироби, як і працю. Одначе аліянтські урядовці твердять, що Японія не причинилася ні одним своїм доляром до ведення самої війни. Досі виповнені замовлення охоплюють суму — 376,500,000 дол., а решта прийде незабаром. Найвищий видаток охоплює суму дол. 28,759,000, заплачену за направи військового устаткування, як авт.-„джіпів", вантажних авт, залізничих порогів, постачання вугілля і загалом опіки над поломаними речами. Ці услуги потрібні для військ Об'єднаних Націй, одначе за них платять Злучені Держави. Крім направ ідуть і готові вироби, такі, як артилерійські вози, вантажні авта, випродуковані харчі і т. п.

Загроза безробіття в Европі

Женева. — Перший раз від закінчення другої світової війни проблема безробіття починає серйозно непокоїти північно-західні країни Европи. Серйозну загрозу становить безробіття в Німеччині, Бельгії, Данії і частинно теж в Англії, Франції та Італії, хоча ці країни досі майже не мали безробітних. Безробіття поширюється головно в текстильній індустрії та в деяких інших промисловостях, обмежених тепер у зв'язку з поширенням оборонної індустрії. В Голандії кількість безробітних перейшла „критичний психологічний пункт" 3% всіх затруднених і більше безробіття заповідається теж у Франції, внаслідок закриття деяких фабрик через недостачу сирих матеріялів, яких тепер в більшій кількості потребує зброєнева індустрія. Рівночасно з цим відчувається недостачу фахових робітників у воєнній промисловості. Міжнародні організації приспішують свої пляни для полегшення міґрації робітників, щоб в той спосіб розв'язати кризу.

Атлі заповідає розправу з опозицією в партії

Лондон. — Попередній прем'єр і тепер голова опозиційної Лейбуристської партії Клемент Атлі скликав на найближчий вівторок сесію крайового Виконавчого Комітету партії, щоб полагодити справу поширюваного розколу, очолюваного Аневріном Бівеном. Розлам серед лейбуристів існує вже від деякого часу, але в останньому він почав прибирати більші розміри та загрожувати єдности партії і її становищу в країні. Минулого вівтірка він проявився теж в голосуванні в Палаті Громад в справах оборонної програми уряду, під час якого очолювана Бівеном ліва група лейбуристів не послухала інструкцій партії та голосувала окремо. Скликання сесії Виконавчого Комітету означає, що Аттлі думає цю справу полагодити, хоча це йому не прийдеться легко, якщо він схоче задержати єдність партії.

Американці—кандидати на нагороду Нобля

Ослью, Норвеґія. — Норвезький Ноблевський Комітет оголосив листу кандидатів на цьогорічну нагороду Нобля для діячів миру. У числі двадцяти сьоми прізвищ є шість американців із ЗДА. Це є вияв прилюдного признання вкладу, що його робить Америка для справи світового миру. Нагорода Нобля вважається найпочеснішою в світі, — моральна її вартість неоцінена, грошева — виносить 33 тисячі долярів (171.000 шведських корон). Окрім особистих кандидатів на нагороду, проголошено спис інституцій, — їх є чотири й серед них одна — американська (Амер. Т-во Міжнародного Права).

Окремі кандидати це: Д. Ґ. Борджезе, що походить з Сицелії, професор шікаґовського університету, що викладає міжнароднє право й світову літературу. Він є одним з чільних американців, що працюють над утворенням світової єдности й спільного, над світом, керівництва; 2). Ф. Букман, народжений в Пенсилвенії, засновник руху Міжнароднього Морального Роззброєння; 3) Е. Какрел (попереднє прізвище Варренберґ), зам. у Вашинґтоні, що брав діяльну участь в справах міжнароднього роззброєння; 4). Р. Лемкін, нар. в Польщі, член протинімецького підпілля у Варшаві, ініціятор ухвали О. Н. проти народовбивства, тепер проф. університету у Єйл; — 5). Дж. Шотвел, нар. в Канаді, історик, заслужений діяч світового миру; 6). К. Страйт, нар. в Місурі, видавець й автор, дуже був активний в працях комітету Атлантійської Унії.

Повстанці з Непалю в Тібеті

З Індії доносять, що один з визначних провідників повстанців у Непалю, д-р Сінґ, після невдалої спроби перевороту, втік до Тібету. Вістку цю принесли до індійського місат Калімпонґу тібетські купці, що прибули сюди з Тібету. Купці оповідають, що д-р Сінґ був в Кіроні на Непаль-Тібетському кордоні з п'ятидесятьма добре озброєними прибічниками й з грішми непальської скарбниці. Втікачі прямують до столиці Тібету, Лхаси.

АСАМБЛЕЯ ПРИНЯЛА КАНДИДАТУРУ ПІНЕ НА ПРЕМ'ЄРА ФРАНЦІЇ

Париж. — Французька Національна Асамблея вчора несподівано приняла більшістю 324 голосів проти 206 кандидатуру Андруана Піне, промисловця і міністра публічних робіт та транспорту в попередньому уряді, на прем'єра країни та уповноважила його створити новий уряд. Приняття цеї кандидатури та вислід голосування був великою несподіванкою для всіх, правдоподібно і для самого Піне. Це трапилося внаслідок першого розбиття між прихильниками ген. де Ґоля. 27 представників цеї партії знехтували інструкціями своєї партії та голосували в користь Піне, а двох з них виступили з партії безпосередньо перед голосуванням. Інші прихильники де Ґоля здержались від голосування. Несподівані голоси де-ґолістів вможливили Піне дістати потрібну більшість щонайменше 313 голосів. Сам Піне належить до незалежних республіканців і він намагатиметься створити перший уряд країни з центрально-правої коаліції. Склад свого уряду він повинен зголосити Асамблеї найпізніше до найближчого вівторка. Зусилля Піне в цій справі залежатимуть у великій мірі від становища самого ген. де Ґоля, який з'ясує його на пресовій конференції, заповідженій на понеділок. Свою політичну програму Піне базує на зусиллях здержати дальшу девальвацію франка. В закорд. політиці Піне заповів, що він дальше йтиме по лінії своїх попередників та буде орієнтуватися на Атлантійський Пакт і перебранні Францією зобов'язання в його рямках. Відносно розламу серед деґолістів вияснюється, що це не матиме більшого значення для самої партії, бо ген. де Ґоль мав обстоювати, щоби в цьому випадку не встановляти спільної лінії і дати представникам партії вільну руку в голосуванні. Проти Піне голосували комуністи і їх прихвостні та соціялісти, що бояться завеликого впливу консерватистів в новому уряді. Піне, зголошуючи свою кандидатуру в Асамблеї, звернув увагу головно на трудне фінансове положення країни та заповів, що його уряд не буде базуватися на партіях, тільки на „техніках", які потрапили б пебевести програму для привернення рівноваги французькій економії. Негайно після голосування в Асамблеї Піне відвідав президента Оріола та поінформував його про вислід голосування та про свої дальші пляни.

Новий пропаґандивний наступ червоних в Кореї

Токіо. — Комуністична пропаґанда в Китаю і Кореї почала новий наступ проти аліянтів, закидуючи їм ведення біологічної війни. Масові випадки страшних пошестей на опанованих комуністами територіях комуністи намагаються приписати акції аліянтів. Комуно-китайська радіостанція в Пейпіні твердить, що від 29-го лютого аж 448 аліянтських літаків виконали 86 рейдів на територію Манджурії, розсіваючи по ній заражений чумою, тифом, холерою та іншими страшними пошестями паразитів, які з черги спричинюють ці пошесті між людьми і худобою. Аліянтська головна квартира назвала цю пропаґанду „звичайним комуністичним безглуздям і брехнею", а штаб аліянтської авіяції заявив, що він не зробить комуністам чести своєю відповіддю на того роду брехні. Тимчасом, переговори в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї ані на крок не поступили дальше з теперішньої „мертвої точки" і теж немає будь-якого вигляду на полагодження теперішніх суперечностей.

Британія розбудовує свою фльоту

Лондон. — В найближчому бюджетовому році британський уряд плянує видати приблизно 106 мільйонів долярів на будову нових воєнних кораблів — заявив лорд адміралції Дж. П. Л. Томас в Палаті Громад, вияснюючи плян бюджету на ті цілі. Томас заявив, що 80% нового бюджету піде на викінчення кораблів, що вже є в будові, а 20% на започаткування нових конструкцій. З його вияснень виходить, що Британія має тепер в будові одну нову авіоматку, чотири більші воєнні кораблі, шість нищильників, кілька фреґатів та деяку кількість менших одиниць.

Єгипет плянує заборону участи студентів в політиці

Каіро. — Новий єгипетський уряд приготовляє законопроєкт, на підставі якого студентам буде заборонена політична аґітація, участь в політичних партіях та публічна політична активність. За порушення того закону передбачується виключення з університетів, а в деяких випадках теж ув'язнення та грошеві кари. Вчора нового прем'єра відвідали амбасадори Злучених Держав і Британії. — Прем'єр Гілаілі Паша офіціяльно заперечив повідомлення преси, що він вже мав погодитися на участь Єгипту в плянованій західними великодержавами системі оборони Близького Сходу.

НОВА ХВИЛЯ ТЕРОРУ В ЧЕРВОНОМУ КИТАЮ

Гонґ Конґ. — З авторитетних джерел наспіли інформації, що комуністичний режим в Китаю почав тепер нову хвилю терору, тим разом скеровану головно проти купців і промисловців. Після недавніх „народних судів" над „ворогами народу", при чому тисячі осіб публічно тортуровано, тепер почався терор проти всіх тих китайських купців і промисловців, які не позбулися „буржуазних пересудів" та намагалися вдержати свої підприємства. В пресі появляються все нові „признання" „капіталістичних порушників закону" головно щодо податків. По вулицях китайських міст невпинно гудуть сирени поліційних автомашин, якими забирається тих „капіталістів" з їхніх підприємств або домів. В'язниці знову переповнені. В самому тільки Пейпіні, згідно з повідомленням місцевої преси, виявлено коло 50,000 нових „ворогів народу", цим разом „капіталістичних порушників закону". Усім закидується переважно податкові „надужиття", „крадіжку державного майна", „експлуатацію" і т. п. Крім арештів, переводиться рівночасно конфіскату майна, здобуваючи цим нові мільйонові суми на воєнну підготовку. Все населення країни живе в безупинній паніці перед арештом та репресіями.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ШЕВЧЕНКО І МИ

Коли у Каневі ховали найбільшого сина України — Тараса Шевченка — сказав священик у своїй проповіді таке: „Тут на найвищій горі Дніпровій лежатиме прах його, і як на Голгофті видно було хрест Господень із цілого Єрусалиму і Юдеї, так само видно буде хрест його і по цей і по той бік нашого славного Дніпра".

Чужа большевицька влада зняла хрест з могили Шевченка. Але український нарід бачить цей хрест не тільки „по цей і по той бік нашого славного Дніпра", бо бачимо його також і ми, хоч віддалені тисячами миль від Дніпра і України.

Шевченко ніс хрест за правду і волю України, за те, що бажав Україні праведної влади країни Вашингтона і такого соціяльного ладу, де „раба не буде, супостата, а буде син і буде мати і будуть люди на землі". Від тої правди він ніколи, в ніяких важких обставинах, в тюрмі, чи на засланні, не відступив. Тому саме такою великою силою являються його слова „караюсь, мучусь, але не каюсь", що їх сьогодні повторяє краща частина української нації. За подібну поставу згинули від куль чрезвичайки, чи на каторжних роботах вже мільйони дітей України. Бо не легко бути вірним Шевченкові там, куди сягає московсько-большевицька тиранія. Не легко теж молодому поколінню під совєтами пізнати правдивого Шевченка. Та ж навіть такий московський вислужник, як Олександер Корнійчук, вихваляє Шевченка і цитує з „Кобзаря", як в Україні „у тім раї... латану свитину з каліки здіймають" та як там „під тином опухла дитина" — з голоду мре. Така там урядова інтерпретація, в науці й школі. Тільки в протилежності до цеї України, яка є — під Сталіном. Червона, сталінська Москва, це вже рай. Тому ніхто не важиться там теж пояснити, що саме розумів Шевченко, коли писав про Україну під Москвою:

Мій любий краю неповинний!
За що Тебе Господь кара,
Карає тяжко? — За Богдана,
Та за скаженого Петра

Якраз тому і українські самостійники, ці правдиві Шевченкові діти, нині в Україні найбільші вороги. Це найбільші злочинці в очах влади. Бо „вічно разом — Київ-Москва золотоглава" — це не тільки найсильніший кінцевий акорд в совєтській опері „Богдан Хмельницький", це теж така офіційна наука, яка не допускає найменшого ухилу навіть в поезії, якщо її вислови можна б щодо цього питання всіляко розуміти.

Проте вже самі постійні московські чистки літератури в Україні вказують, що навіть таке молоде покоління, яке виховалось тільки в большевицькій школі, відчуває справжнього духа великого генія українського народу. Тому і воно бунтується! Так і треба розуміти розмову інспектора з учителем в повісті Т. Осьмачки „План до двору", який — споглядаючи на заарештованих селян — заявив:

„Це все Шевченкова робота, якби не його Кобзар, то соціялізм можна б легко запровадити. Ніхто не опирався б. А то він усім загнав у голову Україну і вона ось така стала, як бачите".

Так в Україні, а як з нами, тут, на вільній землі?

Це добре, що далі досліджуємо різні напрямки в літературній творчості Шевченка, чи його самого, як людину і містця, генія і пророка. Але чого сам Шевченко нині найбільше від нас вимагав би, як би був живий між нами? Чи не взивав би і нас громадою обух сталить, бо наступають вороги на волю України навіть і тут! Чи не пригадав би нам своїх слів, щоб навіть в останню нашу минуту за Україну пам'ятати і за нього Бога молити, а за життя її рятувати всіми нашими силами, з усієї нашої душі?

Читання Біблії в школі

Минулого тижня Верховний Суд Злучених Держав оголосив рішення в справі читання Св. Письма в публічних школах стейту Ню Джерзі. Під публічними школами треба розуміти школи, втримувані громадами („муніципалами"), стейтами або федеральним урядом, тобто з обов'язкових податків, що їх платять громадяни. Тому, коли в якійсь публічній школі в якомубудь стейті провадиться навчання релігії в якійбудь формі, кожний податковець, з такою засадою не погоджується, може внести спротив проти навчання релігії в школі. Спротив зголошується в властивім суді, в окрузі якого школа находиться, в формі скарги на установу, що завела навчання релігії. Мотив скарги такий, що в Америці конституція гарантує повну свободу релігії, а в першій поправці до конституції виразно сказано, що Конгрес не має ухвалювати законів, якими управильнював би релігію або заборонив її виконування.

У стейті Ню Джерзі ухвалено в 1948 р. закон, на підставі якого в публічних школах належить підчас шкільної науки відчитати п'ять цитатів з Біблії Старого Завіту або відмовити молитву „Отче наш". Два громадяни внесли апеляцію до Верховного Суду стейту Ню Джерзі, мотивуючи свою скаргу тим, що в місцевій школі дитина одного з позовників не хоче слухати читання Біблії, як теж не хоче на цей час вийти з шкільної залі. Стейтовий Верховний Суд відкинув скаргу 1. жовтня 1950 р., мотивуючи своє вирішення тим, що заведення релігійних практик у місцевій школі не противиться конституції. Коли громадяни внесли апеляцію до Верховного Суду Злучених Держав в цій самій справі, Верховний Суд у Вашінгтоні саме заявив, що не буде вмішуватися в справу закону стейту Ню Джерзі, тобто не прилучиться до скарги двох громадян, наче б тут нарушено конституційні права. Що більше, у мотиві вирішення Верховний Суд твердить, що позовникам не залежало на запереченні права вживати податкові гроші на покриття видатків, яких вимагає коротке читання Біблії або молитви „Отче наш", а залежало їм на тому, щоб зазначити свої відмінні погляди на релігію.

Оце вирішення в справі навчання релігії в публічних школах приходить у часі, коли в Америці поважно застановляються, чи справді навчання релігії в публічних школах становить витрату грошей податковців, чи може, навпаки, навчання релігії, як моральних засад для поведінки шкільної молоді не тільки в школах, але й поза школою, приносить користь особисту людині та цілому громадянству. Це слідно з того, що дистрикт Коломбія, тобто місто Вашінгтон, яким на підставі конституції управляє Конгрес Злучених Держав, приписує читання Біблії в школах, а крім цього ще одинадцять стейтів. Між цими стейтами, крім стейту Ню Джерзі, находяться такі: Алабама, Арканзо, Делевар, Флорида, Джорджія, Кентокі, Мейн, Массачусетс, Пенсильванія, Теннессі, а стейт Міссісіппі вимагає обов'язково навчання Десяти Божих Заповідей. Крім того п'ять стейтів дозволяє читати Біблію, а саме: Індіяна, Айова, Канзас, Норт Дакота, і Оклагома. Щодо молитви „Отче наш", то її можна повторяти в школах стейту Делавар, Мейн і Ню Джерзі.

Найбільше заселений стейт Ню Йорк має здавна стейтовий закон, який дозволяє школам звільняти шкільних дітей від науки в означених днях і годинах, щоб вони могли ходити на навчання релігії до своїх церков. Цю практику тепер заатакували деякі громадяни, кажучи, що це „випозичений час" для релігійних віровизнань, бо шкільна дитина не використує повного часу на навчання шкільних предметів. Справа опинилася вже в Верховнім Суді у Вашінгтоні і жде своєї черги. Подібно сталося і в Каліфорнії, де на підставі закону з 1943 р., дозволено дітям ходити на релігію, одначе кожна шкільна округа має вирішити окремо, чи діти можуть ходити на релігію в „позиченому часі". З закону скористало між іншим місто Лос Анджелес і склало своєрідну програму, за якою 16,000 учнів з 218 публічних шкіл можуть користати з навчання релігії. Проти цієї програми внесли скаргу деякі податковці і скарга вже опинилася у Верховнім Суді Злучених Держав.

Засадничу справу, чи можна уживати будинків публічних шкіл для навчання релігії, вирішив Верховний Суд ЗДА в 1948, коли місцева шкільна рада в місцевості Чампейн, у стейті Ілиной, ухвалила відступити шкільні будинки для навчання релігії католицьким священикам і монахиням та протестантським проповідникам. Дітям, що не хотіли ходити на релігію, мали бути відділені від інших дітей на час навчання релігії. Цю практику виразно признав Верховний Суд неконституційною.

М. Барвінський

СОВХОЗИ

ВИТВІР РОСІЙСЬКО - РАБСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРАЦІ.

Від самого початку окупації України московсько - совєтською владою були там засновані Совхози (совєтські господарства). Кількість Совхозів в Україні стабілізована. Всього Совхозів в Україні в 1937-1940 рр. було: зернових 100, молочарсько-мясних 90, свинарських 159, бурякових 165, кон-госпів 261. Разом 775.

Друга світова війна внесла руїну в совхозах, але по війні, коли Україна після німецької окупації знов була окупована Москвою, совхози були поновлені і кількість їх не зменшена. Згідно перепису на 1939 рік совхози посідали 5,9% всієї рільної території. Площа совхозів в тисячах гектарів за роками мала наступну кількість в тисячах гектарів: 1935 рік: 5,938; 1936 рік: 5,127; 1937 рік: 4,571.

Засівна ж площа совхозів в 1937 році дорівнювалася в тисячах гектарів 35,840, що становить 17,5% до засівної площі колхозів.

Совхози в 1937 році (а тепер не менше) були механізовані на 64,9%. (див. Соціяліст. Землед., стор. 216). На 3,584 тисяч га. засівної площі було: тракторів 17,8 тисяч — 314,8 тисяч Н. Р.; комбайнів 4167 штук, коней 388,7 тисяч.

Не дивлячись на таку високу механізацію процесів сільсько-господарського виробництва совхози мали, треба гадати, що й на сьогодня мають чим більшу урожайність ніж колхози. Ця різниця полягала на 1—1½ центнара на гектар. А як відомо урожайність зерново-бобових культур на колхозних ланах за офіційними даними совєтської статистики була за роками в центнарах (російський центнар дорівнює 6 пудам, а один пуд 16 кілограмам) наступна:

1937 рік: 10,4; 1938 рік: 9,1; 1939 рік: 11,0.

Після війни урожайність значно була зменшилася, але на сьогодня доходить до рівня передвоєнного часу.

Гірка доля робітників Совхоза. В совхозах дуже низька оплата праці, яка дорівнюється ¼-тої оплати, що одержував колись за царських часів наймит у поміщика (дідича), хоча й в ті часи наймит у поміщика страшенно експлоатувався і життя його було злиденне. Але й ця низька оплата праці в Совхозах дуже часто не виплачується по 3-4 місяці. Ми самі були свідками в буряково-молочарському совхозі в містечку Ольховатка, росошанського району на Вороніжчині (100% український район, що включений до Рос. Федерат. Соц. Сов. респуб.), коли робітниці біля корів крали макуху від корів з ясел. Коли я запитав робітницю, що вона має робити з макухою, то робітниця перш за все страшно перелякалася, а потім сказала, що вдома у неї троє дітей, а платні вже три місяці не платять, отже вона з цієї макухи зварить дітям юшку. Я був не повірив цьому, але коли другий ясел я сам побачив, як друга робітниця гризла суху макуху, мочаючи її в теплу воду.

При низькій і несвоєчасній оплаті за працю, вільна людина не хоче йти до совхозів на працю. У совєтів є категорія нещасних людей, яких нігде не приймають на працю — це так звані „Лішенці", а по нашому позбавлені прав. В нормальній державі рідко можна здибати ніколи людину, яка позбавлена прав за якийсь злочин і то на якийсь час і ніколи не може бути людина позбавлена прав за походження чи то від різниці кольору шкіри, чи клясового походження. В совєтській соціялістичній державі за приналежність до заможного прошарку селянства таких людей позбавлено прав. Це позбавлення прав торкалось не тільки голів родини, а розповсюджувалося і на дітей а і на внуків. От такі нещасні люди, провина яких єдине в тому, що вони, так мовити, не могли передбачити сумних наслідків, мали сміливість народитися, не в пролетарській родині, а в родині середняцького, або й заможнього селянина, в силу необхідности мусили йти на працю до совхозу. Ці нещасні люди цілком свідомі того, що як самі, так і їх діти йдуть на жорстоку рабську працю, але для них немає іншої ради.

Всі совхози підлягають міністерству совхозів, але є совхози, які підлягають МГБ, себ-то НКВД. В таких совхозах працюють нещасні й ні в чому неповинні люди, що осуджені за контрреволюцію, інакше кажучи за те, що ці люди мали необережність думати трохи відмінно від встановленої комуністами трафаретної думки або, як вже було зазначено, були непролетарського походження.

От таке горе терплять наші люди в Україні, перебуваючи під окупацією свого відвічного ворога — Москви. Але це нещастя розповсюдилося після 2-гої світової війни й на інші народи. За останніми відомостями з Гонконгу, що промайнули в газетах, в Манджурії (в Азії) вже є біля 30 механізованих совхозів з площею біля 430,000 акрів землі. На один совхоз припадає приблизно 14,300 акрів. В цих механізованих совхозах працює 20,000 людей. Як зазначає преса, серед цих нещасних працівників вже є й передовики (по нашому стахановці) — 3,000 чоловік. Праця в совхозах дослівно рабська. Всіх совхозів механізованих в Манджурії нараховується 320. Є совхози і в самому Китаю. Обслуговуються ці совхози рабсько-каторжною працею засуджених за контрреволюцію. Найбільш таким відомим совхозом, що обслуговується осудженими за контрреволюцію є совхоз „Чинго". Совхоз цей є під безпосереднім керівництвом управління державної безпеки пекінського міського совєта. З наведеного видно, що таке лихо як жорстоко - рабська експлоатація людини людиною, що переводиться в совєтах охопила не тільки наш нарід, а й деякі народи Азії.

Отже совхози — це справжні-сенькі капіталістичні підприємства комуністично - соціялістичного гатунку, в яких в ролі господаря — підприємцем виступає комуністична держава. В цих сільськогосподарчих комуністичних підприємствах — фабриках приміняється система праці часів раннього февдалізму, або й часів стародавньо - клясичного періоду — рабська система праці. Таким чином сучасна Росія, чи як вона для красного ока зветься СССР, раціоналізувала справу, а саме: Совхоз (совєтське хозяйство) — це комуно - соціялістична вивіска, рамці підприємства капіталістичні — ранніх часів цього періоду, а система праці — рабська — часів стародавнього клясичного періоду. От в цьому й полягає прогрес Росії, чи то пак СССР до ощасливлення людей всього світу. Але чи так воно буде як вона хоче?

ВІДПОВІДЬ „ЗЕМЛЯКАМ"

Як вже згадувано, від часу посилення антиукраїнської акції в російській пресі, ми отримали й далі отримуємо багато дописів і листів від нових іміґрантів з Наддніпрянщини. Листи ці сповнені обурення з приводу намагання російських поділити українців на „східняків" і „західняків" та викривити історію України. Ми неспроможні друкувати безліч цих дописів, проте, з огляду на твердження росіян, що всі „східняки" поділяють їхні погляди, ми, в останніх числах нашої газети опублікували кілька голосів цих „східняків" (Кейса та ін.). Всі ці статті підписані прізвищами їхніх авторів.

Авторка цього листа запевняє нас, що цей її лист пролежав дуже довго в редакції російської газети й не був там видрукований. На її прохання вміщуємо цього листа, але в скороченні й перекладі з російської мови. — Редакція.

У газеті „Н. Р. Слово" уміщено низку статтей, автори яких називають себе українцями й запевняють, що вони відбивають погляди мешканців Великої України. Вони (як пп. Дикий, Пилипенко, Кириченко й ін.) твердять, що ми хочемо перебувати в Росії, та що лише еміграція виступає (підтереромгаличан) противного.

О, ні, ми не хочемо далі бути жертвами російського шовінізму. Бо це ж росіяни в 1933 виморили мільйони наших людей голодом. Хоч п. Кириченко й твердить в російській газеті, що тоді голоду вали всі, а не лише українці; але це неправда. Мені довелося говорити з росіянином з курського району, який, на моє запитання, чи був у 1933 році в Росії голод, відповів мені: „Ні, хліба в нас було досить".

Далі п. Кириченко твердить, що він ніколи не чув від українців про їхню неохоту до росіян, бо ця нехіть, — видумка галичан.

Пригадую: це було в селі Червоній, біля Золотоноші. Ми хотіли купити там трохи муки. Селяни звернулися до нас: — „Ви з міста? А хто ви такі? Во як москалі, то муки не продам. Досить вже нам годувати тих п'явок".

Це було не в Галичині, а недалеко Полтави.

Один з авторів - росіян пише в статті „Оккупированная Украина", що Шевченко був федералістом. Алеж Шевченко був ворогом Москви — як же він міг мріяти про федерацію з нею, коли писав:

„Ляхи були, усе взяли,
кров попивали,
а москалі і світ Божий
в путо закували"

або

„Може Москва випалила
і Дніпро спустила
в синє море? Розкопала
високі могили..."

І нехай не намагаються робити з нас приятелів німців ті, хто тим німцям вірно служив. Пригадую: в Німеччині — за часів Гітлера — стоїть на варті вояк. Діти „остовці" приглядаються йому. І раптом „німець" заговорив московським діялектом: „...прахаді, прахаді, что, немца не видел?" що й довав російську лайку. Оттак являлися совці намагалися причепитися до „вищої раси".

Під час німецької окупації України, росіяни, як сексоти Гестапо, нищили нас. Ось в селі Лисянка, на донесення росіянина-сексота, німці, під час богослуження, увірвались з собакою в церкву й забрали до в'язниці українця — священика. А в Берліні — на початку 1935 року, чекаючи на потяг підземки, я розмовляю з сестрою. Підходить власовський офіцер і питає:

— Ви, что, в'самостійницкой газете работаєте?

— Ні, на фабриці, — відповідаю я, показавши свій значок „Ост".

— А почему вы по украински разговариваете?

— Во ми українці!

— Надо учиться по русски, — повчив нас власовець, а, сівши разом з нами до підземки, залив нам, що, не тільки українців, але й англійців вони колись змусять говорити по-російському.

Чому любити Росію і російську мову, для росіянина — справа нормальна, але, якщо українець любить свою батьківщину й прагне для неї самостійности — то це шовінізм?

П. Пилипенко, в одній статті, обурюється, що в Україні не було російських шкіл, що опера в Києві була в українській мові. А на якій мові опера в Москві? А які там школи? І чому російські, а не хоч би французькі? Чи це лише в Києві має бути опера й школи чужою мовою?

Мого батька заслали на 10 років за те, що він розмовляв по-українському. А учні українських шкіл, вийшовши з школи, мусіли розмовляти по-російськи, щоб до них не причепився агент НКВД.

У совєтській школі, звичайно, треба було відповісти на два питання: 1. Національність, 2. Рідна мова. Якщо й це й це було не російське, то цього було досить, щоб учень і вся його родина підпала під переслідування.

Майже все діловодство в УССР провадилось і провадиться російською мовою. А якою мовою по всій російській імперії — урядували НКВД, а тепер урядує МВД? Може не російською, пане Пилипенко?

Росія — червона чи біла завжди була тюрмою народів. Шкода, що цього не зрозуміють теперішні імперіялісти, хоч би так, як свого часу це зрозумів їхній великий поет, що висловився про Росію, як про „країну рабів" і мріяв, хоч за хребтом Кавказу сховатися від її керівників („от їх всевидящого ока, от їх всеслишащих ушей").

Залишіть, панове, Україну в спокої. Чому це ви так цікавитеся її долею? Цікавтесь Росією, — намагайтесь змінити її імперіялістичний світогляд на демократичний — і тоді Росію всі будуть любити й не боятися її сусіди.

Віра Бабенко.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим-самим і співласниками 12-ти мільйонового майна організації!

П. Козаченко

ШЕВЧЕНКІВ ДЕНЬ НА ХУТОРІ

1)

Серед безмежних просторів мальовничої Полтавщини в довгій положистій балці розкинувся хутір Мельниківщина. Вздовж балки по обидва боки білілі чепурні хатки, вкриті соломою, увібітчані садами. На горі з одного боку довгою смугою тягнувся величний дубовий ліс, а навколо — неоглядні лани. В глибині балки тік невеличкий потічок, обрамлений з обох боків вербами, вільхами, лозою. Влітку в цій зеленій долині росли буйні трави, цвіли квіти, щебетали птахи, гули бджоли і джмелі. Жили хуторяни серед цієї краси і привілля в повному достатку, і ніхто не передчував, що вони доживають останні роки.

Бурхливі революційні події докотилися і до спокійного хутора, але ніяких змін вони не внесли в життя хуторян: все залишилося по-старому, хоч і часто мінялася влада в ті роки. Великих багатіїв серед хуторян не було — всі хуторяни були міцні середняки. Але великі зміни внесла революція в свідомість в настрої хуторян. Українська національна стихія захопила хутір. Хата Хведора Михайловича Ковтуна була центром української національної революції на цьому хуторі, революції в думках і свідомости хуторян. Тут обговорювалися події, тут читали українські газети, книжки, універсали і відозви... Тут же виникла думка про утворення власної хуторянської школи і в 1920 році ця ідея була здійснена. В простій селянській хаті у хуторянина Переварюхи була відкрита школа: лавки дістали в сусідньому селі, букварі Балченкові в кол. земській книгарні, вчителя дав Відділ Народної Освіти, учнів, що скінчив сім клясів гімназії і педкурси. Вчителеві було 17 років, учневі був 17, клас було три. З молодечим захопленням, з ентузіязмом, можливим тільки в ті незабутні роки національного Воскресіння України, взявся вчитель до праці. Марко з „Сонашного промення" був взором для молодого вчителя. Це не була звичайна школа — це була справжня творча лабораторія, кузня молодих талантів. Діти тут не тільки вчилися читати, писати і рахувати, — вчитель читав дітям цікаві книжки, розповідав їм оповідання з історії українського народу, розповідав про українських письменників. І вчитель і учні найбільше любили Шевченка. Багато віршів і навіть цілі поеми знали напам'ять. Весною ходили на екскурсії в ліс, складали гербарій, збирали колекції комах, малювали з натури квіти і комахи. Вчитель же в легкій і приступній формі розповідав про біологію перших весняних рослин. Учні дома записували народні пісні і приносили вчителеві, так складався цілий збірник фольклорних матеріялів, що пізніше був відісланий до Етнографічної Комісії Української Академії Наук. Серед учнів виявилися справжні таланти: один добре малював, другий писав добрі вірші. Школа стала видавати свій літературний журнал „Перші Пролісків". Вміщало чотири числа. Тут були оригінальні вірші, оповідання, фольклорні матеріяли, малюнки, орнаменти. Душею цього журналу був десятилітній Хведька Мельник, маленький рожевенький хлопчик. Це був хутірський Шевченко: він мав великі здібності до малювання і до поезії. Вчитель збирав і зберігав усі дитячі зошити, усі малюнки, нічого абсолютно не знищував. І коли минуло три роки його праці в цій школі, то зібрався надзвичайно цінний матеріял по кожного учня. І от тої особливо відзначалися малюнки Хведьки. Сотні малюнків, розкладені в хронологічній послідовності (на кожному малюнку була дата), показували еволюцію здібностей цього талановитого хлопчика. Від першого дитячого малюнку хати і до прекрасного портрету Шевченка та справді мистецьких малюнків з натури — такий був шлях Хведьки за три роки упертої роботи над собою. І серед цих експонатів особливо відзначалася мистецька обкладка журналу „Перші Пролісків". По боках орнамент українськоі вишивки, посередині букетик синіх пролісок (змальований з натури), вгорі напис „Перші Пролісків", у квітчаній також пролісками. На районовій і окружній педагогічній виставці цей журнал разом із альбомом усіх малюнків Хведьки за три роки зроблених дістав першу премію.

І ось у цій школі у березні 1922 року було влаштоване грандіозне Шевченківське Свято. Готувалися до нього три місяці, під „Кобзаря" вивчили напам'ять, підготували п'єсу „Весняний ранок Тарасовий" Олени Пчілки, вивчили багато пісень, всі стіни школи були обліплені малюнками Хведьки, Оленки і Матвійка на теми Шевченкових творів або Шевченкового життя. З дощок зробили сцену, з рядна завісу, навіть намалювали нескладну декорацію. І от прийшов день 9 березня, ДЕНЬ ШЕВЧЕНКА! Вся хата була уквітчана рушниками і жовтоблакитними прапорцями та сосновими вінками. На одній стіні з барвінку був зроблений тризуб. Хата була осяяна весняним сонцем, у вікна видно було буйне весняне води, що радісно блищали на сонці, з бугрів бігли сяючі струмки. Весна була рання. Мальовничий потічок розлився в бурхливу річку. Хуторяни з того боку балки не могли пішки перейти річку, мости позаливало водою. Тільки верхи кіньми можна було в деяких місцях перебрести потічок. Увесь хутір був уже в школі. З сусіднього села приїхав струнний оркестр. Урочистим „Заповітом" відкрили небувале ще ніколи на хуторі свято. Всі були в українських убраннях: дівчатка з картатих плахтоньках, в квітчастих спідничках, у вишитих сорочках, старші дівчата в керсетках. Маяли стрічки, бряжчали намиста. Хлопці і чоловіки в широких синіх шараварах, підперезані червоними і зеленими поясами, у вишитих сорочках. Був небувало піднесений настрій. З запалом говорив учитель свою доповідь про Шевченка, про його велику любов до України, про його заповіти, про його заклики боротися за Волю і Незалежність України. Говорив доповідач про московську тяжку неволю, про нещасливу для України Переяславську умову, про те, що „москалі і світ Божий в пута закували". Діти декламували Шевченкові поезії, оркестр грав українські мелодії, хор співав „Реве та стогне Дніпр широкий", „Садок вишневий коло хати". Програма була хоч і довга, але для хуторян і для дітей дуже цікава. З задоволенням оплескували батьки виступи своїх дітей. Ось виходить на сцену Хведька. Ще рожевіший ніж завжди, кланяється, і починає декламувати... Але в цей час влітає в хату задиханий Гринько: „Міліція!" — скрикує він. Поспішно зриваємо з стін тризуб, прапорці... Розчиняються двері і входять непрошені представники влади.

(Закінчення буде).

Р. Завадович

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В ШЕВЧЕНКА

Шевченко присвятив жіночій тематиці багато уваги. Із творів, що складаються на „Кобзаря", приблизно 44 відсотки відносяться до теми жіночої долі.

Уже в „Заспіві", що очолював перше, Мартосове видання „Кобзаря" з 1840. р. і що вважається ключем до зрозуміння всієї творчости великого поета, серед трьох основних мотивів, що примусили його взяти до руки перо, була недоля українського жіноцтва: „За карії оченята, за чорнії брови серце рвалося, сміялось, виливало мову".

Шевченко — геніяльний знавець жіночої душі. Сподівання й пориви молодої дівчини, радощі або розчарування заміжньої жінки, щастя чи трагедія матері, самітність сироти-наймички чи вдовиці-салдатки — все те в пребагатій скалі почуттів і ситуацій відбивається в творах поета. Що більше, поет там безпосередньо вживається в почуття своїх героїнь, що часто пише навіть не про них, а **в і д н и х**, втілюється в них та приймає їх думки за свої. Він складає свої твори на зразок народних пісень так, як їх складали українські дівчата й молодиці.

Тому Шевченків психологічний портрет української жінки незвичайно вірний. Одною з перших його модельок була, напевно мати, а далі сестра Катерина та безталанна Оксана. Не треба особливої догадливости, щоб зрозуміти, з якою любов'ю та зворушенням заносив автор на папір ці перші мазки, перші риси дорогих і близьких йому осіб. А потім позувала йому вся Україна, що злилася з образом його рідної матері — оця мати матерів. Вийшов образ правдивий, наскрізь позитивний і навдивовижу величній. В ньому немає зайвої ідеалізації ні підроблювання на краще. Українська жінка цього не потребує. Шевченко з реалістичною акуратністю вишукав і виніс на денне світло величні риси її збірного характеру.

Поперше, Шевченко підкреслює глибоко й міцно вкорінений в душу української жінки **м о р а л ь н и й з а к о н**. Цей закон самобутній, він виростає органічно з позитивних, етичних первнів української душі. Його принциповість часом така сувора і невблаганна, що коштує найвищу ціну тим, які його порушили, але ця суворість зумовлена острахом перед небезпекою морального зіпсуття суспільства, зіпхнутого на саме дно соціяльної неволі. Цьому законові скоряється прогнана з дому Катерина, символ зневаженої матері, покритки. Цей закон озброює українську жінку найбільшою рішучістю, коли йдеться про її добру славу й подружу честь. Коли Марина, насильно розлучена з своїм чоловіком, має до вибору або зрадити своїй шлюбній присязі або збожеволіти, вона вибирає те, що не плямує її морального закону.

Друга прикмета української жінки — **ш л я х е т н і с т ь д у х а**. Її корінь стремить у первовічній високій духовій культурі українських предків: не грубість, а ніжність, не варварство, а гуманність, не себелюбство, а співчуття. Цю рису репрезентує „відьма", мати-мучениця, що зазнавши найбільших мук упродовж свого до краю змарнованого життя, простила свого ката, батька її дітей, на смертному ложі. Такою є героїня поезії „Якби тобі довелося", що пізнавши серед каторжників того, хто обороняючи її дівочу честь, заробив собі досмертну кару в Сибірі, добровільно йде на заслання, щоб ділити недолю з своїм оборонцем.

Третя риса — **р е л і г і й н і с т ь**. Самобутні шляхетні й етичні первні української душі жіноцтво поєднало з елементами християнства, що й відбилось на всьому його відношенню до життя. Богові моляться Шевченкові героїні за кращу долю своїх діток, немов підкреслюючи тим, що релігійне виховання вони кладуть в основу виховання взагалі. Навіть у споминах Тараса-дитини залишився образ його матері, що молиться і б'є Богові поклони за свого маленького сина. Мати-салдатка, що холодної зими простягає руку по милостиню, за випрошену копійку ставить Пречистій свічку за сина. Примираючи на старості літ в самотині, мати молиться в холодній оселі „за них, за діток".

З природного морального закону, спертого на міцних основах релігійности, та з шляхетности характеру випливає **с т і й к і с т ь т а в і р н і с т ь** української жінки. Цю рису підкреслює Шевченко вже в перших творах своєї молодости. Стійкість у дії й почуттях, в беззастережній любові й відданості — це мотив, що блистить золотою ниткою в творчості поета. Згадати б тільки чудову поезію-лірику „Вітре буйний", що є неначе похвальним пеаном в честь дівочої вірности, що сильніша від смерти. Ярина додержує вірности своєму судженому навіть тоді, коли він вернувся з турецької неволі калікою-сліпцем.

Тонація настроїв, що бринять у „жіночих" творах Шевченка, в великій більшості мінорна. Таке було життя українського жіноцтва... Але в них не хлипає безсильний плач, що допрошується співчуття. Це ті сльози, що, за словами Віктора де Ляпрад, „породжують у предківській землі найстрашнішу зброю". Глибоке співчуття до жертв „власти тьми" підноситься до вершин гнівного патосу й обурення, до їдкої іронії й сарказму, часом блищить, мов холодне вістря погорди, і все те звучить могутнім протестом стоптаної правди, висловленим в імені зневаженої жіночої душі.

Дуже рідко блисне в поезіях Шевченка на жіночу тему погідний настрій. Повну надій і радісного хвилювання картину зустрічі козака з милою в лірицi „Зацвіла в долині червона калина" поет прирівнює до картини раю. Перед нашими очима з'являється весела крамарка-бублейниця, що „утоптала стежечку через яр", але й вона, наймаючи музику, хоче приспати якесь „лишенько". В тихомирному промінні сонця, що гасне за вербами, несе „веселая сміючись мати" своє немовлятко в хату.

Трохи не все інше, що написав поет про українську жінку — це картини, змальовані темними, понурими фарбами, розведеними сльозами, потом і кров'ю жертв насилля людини на людиною. Вихідним пунктом для розгляду цієї ділянки Шевченкової творчости може послужити поезія „Три шляхи", де тематичний вузол поєднує постаті представниць трьох співживучих поколінь українського жіноцтва: 1. стару матір, 2. дружину, 3. сестру й наречену. У цій напричуд гарній та мистецькій під конструкційним та значенево-символічним оглядом поезії Шевченко зосередив ув одному морі три річки жіночого горя, що течуть упоперек України: горе матері, горе дружини і горе дівчини (милої, нареченої). Розглядаючи творчість Шевченка під тим кутом, ми стаємо перед величною галерією геніяльно і з експресією змальованих жіночих портретів. Тут дівчата, що розминулися з своїм щастям. Тут дружини, яким родинне пожиття принесло одно велике горе. Але в осередку уваги Шевченка стоїть **М а т и**, серце й душа родини, виховниця молодого покоління. В ній більше ангельського, як людського. Досить прочитати „У нашім раї на землі", щоб допевнитись якої величности й своєрідної святости набирає в Шевченка образ матері. Переходячи до суворої дійсности від теоретичних міркувань про те, якою може й повинна бути добра мати за природніми, людськими й Божими законами, Шевченко з притиском підкреслив трагедію матері-кріпачки через неможливість виконати величнє післанництво: виховати дітей, що придбали б пошану собі й батькам (пор. обрядові тексти українського весілля), сповнити свій обов'язок супроти людей і Бога. Подруге, Шевченко в неоднім творі з переконанням підкреслив, що поява зневаженої матері, покритки — це ніякий доказ упадку народної моралі, але доказ потоптання тієї високої й здорової моралі тією самою чужою грубою силою, що дала Україні кріпацтво та салдатщину.

Але Шевченкова галерія літературних портретів жінок була б неповна і в ній недоставало б найцінніших полотен, якщо б Шевченко не створив таких поем, як „Марія" і „Неофіти". Коли розглядати ці поеми з погляду розкриття жіночої душі, то між ними спостерігаємо велику спорідненість: і Богоматі Марія і неназвана римлянка, Алкидова мати, втрачають своїх одиноких синів, допевнившись, що ця жертва необхідна для загального добра. Через любов до дітей вони роблять своєю ідею, якій їх діти беззастережно віддались на службу. Через смерть синів ця ідея стає їм близькою й дорогою. Той самий психологічний мотив став основою знаменитих Стефаникових „Синів", які освідомили батька не тільки своєю героїчною смертю, але самим фактом участи в боротьбі за визволення Рідного Краю. Що більше, Ісусова і Алкидова мати стають активними послідовницями синів, продовжуючи і після їх смерти почате ними діло. Вони, подолавши в собі спротив природнього материнського інстинкту, своєю діяльністю наче б підтверджують неминучість загибелі найдорожчих їм осіб — для великої справи. Ясно, це найвеличніший тип матері — **м а т и - г р о м а д я н к а**. На прикладі тих двох матерів Шевченко показав ідеал матері, в якої духові первні осягають перевагу над природнім материнським інстинктом, що має за завдання збереження свого роду. Тут інтереси особисті, інтереси роду поступаються перед інтересами ширшої збірноти. Такий глузд життя новітнього свідомого суспільства.

Шевченко висловився теж загально про призначення жінки.

Родилась на світ жить, любить,
Сіять Господньою красою,
Вітать над грішними святою
І всякому добро творить.

„Господня краса" жінки — це напевно не лише зверхня краса тіла (яку Шевченко-мистець напевно високо цінив і уважав Божим даром), але передовсім краса характеру, благородність душі, своєрідна земна святість, яка дозволяє „вітать над грішними", гоїти наслідки світового зла, втирати сльози і втихомирювати горе. Спостерігаючи в такому дзеркалі не тільки тілесне, але й духове обличчя жінки, можемо зрозуміти глибину болю і силу обурення поетового, коли цей образ оганювали руки соціяльних і національних ворогів українського народу, збиваючи українську жінку з призначеного їй Богом і природою світлого шляху, не дозволяючи їй сповнити до кінця місію, якій рівної немає в світі. Коли скажемо, що Шевченко, геній свого народу і голос його сумління, боровся за те все, від чого залежить наша воля, то передовсім він боровся за визволення жінки. „Весела мати" — це уявний символічний образ всієї України, вільної та щасливої, такої, яку провістив у „Посланії". Шевченко знав і сказав нам, що тільки в вільній Україні всміхнеться українська жінка усмішкою справжнього щастя: тільки тоді вона зможе вільно й творчо виховувати молоде покоління, ніхто її не розлучуватиме насильно з найдорожчими особами, а коли вищий інтерес вимагатиме від неї жертви, то це буде жертва Алкидової матері, матері-громадянки.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

КОМУНІКАТ

Тимчасова Управа нюйоркського Відділу ЗУАДК-у повідомляє всіх всіх своїх членів, симпатиків і все Громадянство Метрополії, що старанням Відділу буде влаштований в неділю, 23. березня ц. р., в залі Вашінгтон Ірвінг Гайскул, **Вечір пісні, музики і танку**. Участь в ньому приймуть кращі наші солісти — співаки та музики, мистці сцени, хорові і танкові ансамблі. Ввесь дохід з Вечора призначається на гуманітарну акцію ЗУАДК-у, зокрема на допомогу воєнним інвалідам. Звертаємо окрему увагу на те, що ця імпреза відбудеться напередодні Організаційних Зборів нашого Відділу, про що буде окреме повідомлення в пресі. Так само в найближчих днях буде подана докладна програма Вечора та всі інші подробиці. Дата 23. березня узгіднена з Імпрезовим Рефератом Об'єднаного Комітету організацій м. Ню Йорку. Прохається всі українські товариства й організації піти назустріч ЗУАДК-ві і не заплановувати на цей день більших своїх імпрез, щоб якнайширші кола Українського Громадянства Ню Йорку та околиці мали змогу взяти участь в **Вечорі пісні, музики і танку.**

За тимчасову Управу
Відділу ЗУАДК
в Ню Йорку

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

БОРИС МАКСИМОВИЧ

Борис Максимович дав свій другий концерт у Тавн Гол, у Ню Йорку.

Програму концерту піяніст побудував у цей раз виключно з творів романтиків та сучасних композиторів, які — як показав уже минулорічний концерт 23 травня — більше відповідають його характерові.

Маємо застереження до черги (порядку) точок. Починати концерт Токатою Шумана не є доцільним — ні для виконавця, ні для публіки.

Не є доцільним для виконавця, бо кожний мистець — незалежно від його формату — потребує першої точки, щоби властиво ввійти в інтерпретацію програми. Токата ж Шумана ставить від першого такту завеликі — може найбільші — технічні вимоги до піяніста. Тим втратило відповідно й виконання Токати, в порівнянні з виконанням її в минулорічному концерті.

Не є доцільним такий початок для публіки тому, бо — крім того, що ця Токата не дає відповідного для початку настрою, бо вона заморотна, щоби публіка без змучення й з зацікавленням слухала та сприймала цілу програму, програма мусить мати в собі, в своїй будові натуральний розвиток до кульмінації. Публіка має чогось чекати, чогось сподіватися. Що ж лишається їй, коли почати програму, яка має тривати ще біля двох годин, вже кульмінацією? А Токата Шумана є кульмінацією того, що піяніст технічно може дати.

Абстрагуємо вже від того, що піяніст рівня Бориса Максимовича напевно має такий репертуар, що не потребував би повторювати три великі точки і безпосередньо в другому з черги концерті, та ще в цій самій залі: Токату Шумана, Баляду Шопена (ор. 23) та Стравінського. Хіба, що це сталося на якесь спеціяльне бажання.

Шопен є безумовно улюбленим композитором Б. Максимовича, бо грає його з особливим почуттям та відданням.

Вступна частина Баляди (ор. 23) звучала і в цей раз так поетично, як вона подумана, але чим далі, тим більше надмірне ad libitum розбивало її цілість. (Особливо звертаємо увагу на мельодійні орнаменти з тріолями та епізоди в октавах).

Найкраще враження залишив Ноктюрн ор. 27.

З групи Мазурок відмічуємо ор. 6, N. 1.

Що-до останньої з граних (ор. 67, N. 4) ритм мазурки не має права затрачуватися.

Властива Максимовичеві легкість руки прийшла також на користь у терцовому Етюді Скрябіна.

Ноктюрн Скрябіна є одною з найменш оригінальних його композицій.

Що Максимович легко відповідає технічним вимогам Ліста є тільки натуральним при його техніці.

Ми всі зацікавлені в тому, щоби наші мистці включали в програми своїх концертів твори українських композиторів. Але до виконання їх треба підходити з особливою відповідальністю — бо воно є справою не тільки виконовць, але всіх нас.

Прелюдії Л. Ревуцького є піяністично — і навіть змістовно — досить цінними. З сімох його Прелюдій вибір майже завжди паде на чотири, вибрані й Борисом Максимовичем. Якщо їх слухати в хронологічному порядку їх повстання, то можна по них стежити розвиток, укстійнювання напрямку композитора. Перша прелюдія b-moll та прелюдія Es-Dur — ранні композиції Ревуцького та стоять виразно під впливом — хоч і не російської школи — але Шопена. В другій прелюдії ор. 7 вже більше оригінальности, а остання прелюдія показує вже нове обличчя композитора. Ця прелюдія є дуже цікава і тільки через мильну інтерпретацію не звернула на себе увагу. Вона є подумана легкою й прозорою — а не бравурною від початку.

Що торкається перших трьох граних: перша мельодійна прелюдія була би добре змальована, якби нерівні терції акомпаніяменту не банялізували її.

Друга прелюдія b-moll затратилася цілком у надмірному темпі — шкода її! А прилюдія Es-Dur є характером своїм протилежна попереднім та не має права бути розм'якшена.

Загалом — музикальне відчуття (та передання його) не має йти в ширину, але в глибину.

Борис Максимович закінчив програму показом свого технічного вміння в „Петрушці" Стравінського.

За сердечні оплески майстерно подякував додатками Ліста.

Ф. С.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

ВІДГУКИ ДНЯ

ПОЖНИВ'Я КАРНАВАЛУ

Скінчилося, як зрештою все на цьому світі мусить мати свій кінець.

Зникли з часописів оповістки в роді: „Великий", „Традиційний", „Інавґураційний", „Прощальний" і т. і. Балеві залі опустіли, примкнули очі, задрімали до часу, коли знову приймуть до себе сотні молодих людей, жадних танцю, десятки старших громадян, жадних товариства при буфеті і ансамблі музикантів, жадних як найдовшої перерви після кожного танку. Пішли на вішала балеві сукні, що так само якимсь чудом будуть на тих вішалах триматися, як трималися на жінках. Повісили музиканти свої інструменти — юнійні і неюнійні, чекаючи на нові жнива.

Затихло все, тільки дівчата та дехто з соловейків не затих згадуючи та голосно зітхаючи: „Ох, те танґо з ним!..", „Ах, як він чудово вальса танцює!... „Приємна дівчина. Хто зна, чи не пропаду... Ви бачили, як вона польку витинає?!."

Не згадують лиш ні про козачка, ні про коломийку. А колись, при нагоді карнавалових зітхань, були на першому місці. Нема ради — вийшли з моди!.. Коли б так козачок чи коломийка були чужого походження — вдержались би напевно досьогодні, а так тільки Авраменко і його учні показують нам час-до-часу національний танок, як з музею вигребаний експонат.

Цьогорічний карнавал у Ню Йорку, а припускаю, що й по інших містах ЗДА-ється був гучний і бучний. Народ, відставивши на добу стирки, мітли, щітки і тим подібні „мапи" рушив юрбами до танцю, аж підлоги тріщали. Плили звуки танґ і вальсів на залях, а річки продуктів бакхоіндустрії при буфетах. І звуки і продукти наводили забуття, піддержували надію, запалювали почуття. Дехто так забувся, що треба було йому нагадувати дійсність, дехто — так піддержував надію, що треба було його самого піддержати, а дехто так запалив почуття, що треба було гасити „джиджирелом", але назагал усе було „окей".

Теперішні забави — при буфетах такі самі, як колись були, зате на залях інакші, не знаю — чи ліпші, чи гірші, але інакші.

Колись були спацерові танки: лянсіє, кадриль — можна було і відсапнути, і переглянути всіх. Тепер зіб'ється народ на залі і тупцює на одному місці, бо посунутися нема куди і нема як. Мені дивно, що Америка країна винаходів, не придумала досі розсувних заль. Збіжиться багато народу — розсунув стіни і вже є місце. Придумала зате підлоги проти козачка. Якби так передпершовоєнні танцюристи втяли голубця, а вдарили гопака, то провалилась би ціла громада разом з музикою.

Музиканти теж були інші. Пам'ятаю, спершу грали на забавах самі бородаті Авраами, Ісааки й Якови та ще й приспівували більш замітним гостям: „А наш радник добрий пан, чадріп бум". Але зате грали козачка чи коломийки так, що жижки трусилися. Потім їм на зміну прийшли військові музиканти. Не раз і не два стояло на запрошеннях львівських балів: „До танцю пригриватиме оркестра ц. і к. 30 полку піхоти. Після того прийшли цивільні музики без борід, а то й українські.

А тепер, то не тільки самі грають, а ще й електрику запрягають до роботи. Залучать скрипку до контакту і вже скрипка не скрипка, а труба єрихонська.

Скінчився цьогорічний карнавал.

Ті, що танцювали, плюнули в руки, ті, що грали розтирають руки, а ті, що винаймали залі затирають руки. В кишені чужих власників чужих заль перепало, як обрахував голова комітету придбання „Народного Дому", цілих 30,000 (словами: тридцять тисяч) долярів.

Як на Америку — це дуже мало, як на Ню Йорк — це середньо, але як на нашу охоту до збірок — це дуже багато.

Галактіон Чіпка.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Замість вінка на могилу

Протягом тижня від 18-23 лютого ц. р. Українська Православна Громада в Ню Йорку разом із українськими організаціями: 204 Відділу Народного Союзу і Т-ва „Просвіта" обходила жалобні дні по смерти активного члена цих організацій бл. п. Олекси Коваля.

Покійний походив з села Лаланці, Перемишлянського повіту. Молодим юнаком ще прибув він до Америки і як національно свідомий українець брав жваву участь у різних українських допомогових і просвітніх організаціях.

На похорон прибуло багато знайомих і приятелів небіжчика. На похороннім прийнятті небіжчика всі одностайно виявили бажання зробити збірку на народні цілі Конґресового Комітету через Українську Православну Церкву св. Володимира. На заклик д-р Семчишиного Михайла відгукнулися слідуючі особи: В. Коваль 10 дол., А. Стрілець, д-р М. Семчишин, П. Тибор по 5 дол.; П. Задорожний, Ю. Марко, П. Коваль, Дж. Шулер, Закорчени — по $2; Митр. Прот. Л. Весоловський, О. Й. Ялечко, о. П. М., П. Марко, Н. Олік, С. Захарко, А. Коваль, П. Захарко, І. Звержанський, Д. Християнин, Є. Скоревич і М. Мудрейко по $1.

Про заслуги покійного і діяльність його тепло говорили о. Л. Весоловський, д-р М. Семчишин — односельчанин і предсідник нюйоркської громади П. Тибор. В глибокій жалобі по невіджалуваній втраті зібрані розпрощалися з горем прибитою дружиною, сином, дочкою, внуками і ближчою та дальшою родиною небіжчика.

Присутній

● **Судову розправу в Ню Йорку проти групи комуністів**, яка становить другорядну організацію партії, відложено на місяць. Прокуратор вимагав дотримання терміну, одначе суддя станув по боці оборонців.

● **Заснув на варті на війні в Кореї** вояк Ворен Дж. МекКоннел і дістав десять років тюрми від полевого суду. Його батько, плянувач у підприємстві Дю Понт Компані у Вилмингтон, Дел., зголосив апеляцію від присуду до Військового Апеляційного Суду.

Нові Книжки

* **Keryx**, Volume 4, Number 2, Winter 1952, ст. 56. Видає Каледж св. Василія, Стемфорд, Конн.

* **Календар „Українського Голосу"** на 1952 рік. Річник 35, Видання Української Видавничої Спілки Тризуб в Канаді, Вінніпеґ, Ман., ст. 160.

* **Наша Культура**, науково-популярний місячник української культури, Рік XV, ч. 3, січень 1952. Вінніпеґ.

* **Визвольний Шлях**, Суспільно-політичний місячник, Рік вид. V, ч. 1, січень 1952, Лондон, 1952, ст. 40.

* **Most Reverend Ambrose Senyshyn: Living Twig of Christ's Vine**, Виправлене видання з 1951 року (без місця друку), ст. 32.

* **Десятилітній Ювілей** посвячення **Української Православної Церкви** Успення Пресв. Богородиці, Честер, Па, 1951, ст. 72.

* **Oriente Cristiano**, Revista mensual unionista, грудень, 1951, ч. 12, Мадрид, ст. 8.

* **За рідну книжку дітям**, Р. Б. 1951, ст. 32, Об'єднання працівників дитячої літератури, Париж — Ню Йорк, Торонто, Буенос Айрес, Мельборн.

* **Леонід Глібів: Байки** (Вибір), з малюнками Охріма Судомори, Видавництво „Нашим дітям", Об'єднання працівників дитячої літератури, Ню Йорк — Торонто, 1951, ст. 64.

* **Євген Маланюк: Влада**, Поезій книга шоста, MCMLI (1951), Видавництво „Київ", Филаделфія, ст. 76, Обкладинка Святослава Гординського.

* **Леся Оленко: „Зелені дні"** (Ірка), Повість, 1952, ст. 128, Видавництво „Київ", Филаделфія.

* **Dr. Dr. h. c. Paul Rohrbach: Von Brest Litowsk bis Jalta**, Ein Vierteljahrhundert Osteuropa, Deutch-Ukrainischer Herderbund, München, 1951, ст. 16.

* **I. Mirtschuk: Das Daemonische bei den Russen und den Ukrainern**, Ein Beitrag zur Bestimmung der ukrainischen Weltanschaung, Авгсбург, 1950, ст. 22. Накладом Товариства Прихильників Української Вільної Академії Наук, Slavistica ч. 8.

* **Овид**, Український ілюстрований журнал, ч. 12 (29), Грудень 1951, Рік III, Видавництво М. Денисюка, Буенос-Айрес.

● **На морських маневрах на Карібському морю** американська фльота полює за ворожою підводною лодкою, яка — в уяві командувачів — затопила американський воєнний корабель коло Кейп Гаттерас на побережжі Норт Каролайни. Командувач фльоти віцеадмірал Оскар К. Баджер, твердить, що „зловив" підводне судно, одначе вправи відбуваються далі.

● **Секретар стейту Дін Ачесон** дістав признання від своїх політичних противників за вислід конференції в Лісбоні. Він склав прилюдний звіт із цієї праці у радієвій промові минулого тижня.

● **Студії над ратунком для голодом навіщених околиць** Бразилії почав уряд тої країни. Ці околиці находяться в північно-східній частині Вразилії.

АВРАМЕНКО ВИХАВ ДО ГОЛИВУДУ НА ПЕРЕГОВОРИ З ДИРЕКТОРОМ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ АКАДЕМІЇ А. РАБІНОВИМ,

рідним братом бувшого імпресаріо славної нашої Капелі О. Кошиця. Авраменко буде розмовляти у справі вироблення українських коротких кольорових телевізійних фільмів.

Подорозі покаже українські фільми у Шікаґо, Мінеаполісі, Норт Дакоті, Сан Франціско і Голивуді.

Українці, слідкуйте за місцевими оголошеннями! (от.)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

ТАРЗАН, ч. 2785. Короткі заручини.

— „Я вирішив, Гелено Воррік", Сутен заявив пишномовно, „що ти маєш заступити Тіру на королівському престолі Геси-Гери!"

— „Ти виродку! Я уб'ю себе раніше!" — закричала Гелена.

„Такий вогонь, коли його приборкати, робить чудову королеву" — сміявся Сутен.

— „Завтра" — він заявив — „на щорічному відкриванню „Ока" ми одружимося. Невільниці приготують тебе на церемонію".